

УДК 378.147:811.161.2'373.611:61]-044.342-054.6
DOI <https://doi.org/10.32782/eddiscourses/2024-4-9>

ПРИНЦИП КОНЦЕНТРИЗМУ В НАВЧАННІ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ ЛЕКСИКИ ЗАСОБАМИ ТЕРМІНОТВОРЕННЯ

Литвиненко Ніна Павлівна,

доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри мовної підготовки,
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
ORCID: 0000-0002-6572-2392

Мірошніченко Ольга Сергіївна,

викладач кафедри мовної підготовки,
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
ORCID: 0000-0003-3765-000X

Стаття присвячена проблемі концентричного (циклічного) мовного навчання в аспекті формування словотвірної компетентності іноземних здобувачів вищої медичної освіти у процесі засвоєння ними професійно орієнтованої лексики. Автори мали на меті виокремити принцип концентризму з-поміж системи методичних принципів відбору змісту навчання та з'ясувати його основні характеристики з огляду на те, що на сучасному етапі концентризм є одним із провідних принципів методики навчання, зокрема, й української мови як іноземної.

Специфіка багатьох мовних явищ, зокрема й словотворення (дериватології), дозволяє ефективно використовувати принцип концентричної організації матеріалу, що знайшло відображення в наших програмах із курсу української мови як іноземної, створених на кафедрі мовної підготовки Національного медичного університету імені О.О. Богомольця.

Пропонована система концентричної організації матеріалу з дериватології має багато переваг і може бути ефективним важелем оновлення змістових компонентів мовноосвітньої системи майбутніх лікарів-іноземців. Концентричний формат навчання словотворення й термінотворення стає можливим завдяки «наскрізному» характеру словотвірного матеріалу. В означеній методиці підкреслюється важливість поступового, повторюваного введення теми замість лінійної, одноразової репрезентації матеріалу. Розвиток лексичної компетентності студентів-іноземців з використанням потенціалу, закладеного в матеріалі з морфеміки та словотвору, може стати найбільш ефективним, на думку авторів, у разі розміщення цього мовного матеріалу у вигляді концентрів (циклів) навчання. Відповідно до основних етапів навчання української мови як іноземної і медичному закладі вищої освіти (початковий, основний і завершальний етапи) виокреслено три центри навчання професійно орієнтованої лексики з використанням словотвірного компонента: пропедевтично-мотиваційний, інформаційно-когнітивний та аналітично-моделювальний. При цьому стає можливою реалізація принципу концентризму у процесі складання навчальних програм, створення навчально-методичних комплексів і розроблення системи вправ.

Цінність принципу концентризму в навчанні професійно орієнтованої лексики засобами словотвору полягає насамперед у вивченні матеріалу шляхом багаторазового повторення попередньо засвоєних лексико-дериваційних одиниць (похідного слова, афіксальних морфем, комплексних словотвірних одиниць) із поступовим доповненням, поглибленням і розширенням їх змістового й функціонального значення.

Ключові слова: мовне навчання іноземних здобувачів вищої медичної освіти, навчання професійно орієнтованої лексики засобами словотвору, словотвірна компетентність, принцип концентризму (концентричного навчання), концентрична організація мовного матеріалу, концентр.

Lytvynenko Nina, Miroschnichenko Olha. Principle of concentricism in education professionally oriented vocabulary means of term creation

The article is devoted to the problem of concentric (cyclical) language training in the aspect of formation of word-forming competence of foreign students of higher medical education in the process of assimilation of professionally oriented vocabulary. The authors aimed to single out the principle of concentricism from among the system of methodological principles for selecting the content of education and to clarify its main characteristics, considering that at the present stage, concentricism is one of the leading principles of the teaching methodology, in particular, the Ukrainian language as a foreign language.

The specificity of many linguistic phenomena, in particular word formation (derivative studies), allows us to effectively use the principle of concentric organization of material, which was reflected in our programs on the Ukrainian language as a foreign language course, created at the Department of Language Training of the National Medical University named after O.O. Bogomolets.

The proposed system of concentric organization of material on derivation has many advantages and can be an effective lever for updating the content components of the language education system of future foreign doctors. The concentric format of learning word formation and term formation becomes possible thanks to the “end-to-end” nature of the word-

forming material. The mentioned methodology emphasizes the importance of a gradual, repeated introduction of the topic instead of a linear, one-time representation of the material. The development of lexical competence of foreign students using the potential inherent in the material on morphemics and word formation can become the most effective, according to the authors, in the case of placement of this language material in the form of study centers (cycles). According to the main stages of learning Ukrainian as a foreign language and in a medical institution of higher education (initial, main and final stages), three concentrations of professionally oriented vocabulary learning using the word-forming component are outlined: propaedeutic-motivational, informational-cognitive and analytical-modeling. At the same time, it becomes possible to implement the principle of centrism in the process of drawing up educational programs, creating educational and methodological complexes and developing a system of exercises.

The value of the principle of centrism in the teaching of professionally oriented vocabulary by means of word formation consists primarily in the study of the material through repeated repetition of previously learned lexical-derivational units (derived word, affixal morphemes, complex word-forming units) with gradual addition, deepening and expansion of their content and functional meaning.

Key words: language training of foreign students of higher medical education, training of professionally oriented vocabulary by means of word formation, word formation competence, the principle of centrism (concentric learning), concentric organization of language material, concentric.

Постановка проблеми. Знання й реалізація методичних принципів навчання в закладах вищої освіти (далі – ЗВО) як вихідних положень, що лежать в основі навчального процесу, є тими чинниками, що сприяють удосконаленню змісту освіти та досягненню освітніх цілей і завдань.

Аналіз досліджень та публікацій показав, що формулюванню найбільш значущих принципів ефективного навчання присвячені праці багатьох дослідників з різних галузей науки, зокрема: Л. Богиня [1], І. Голуб [2], І. Дирда [3], М. Кононова [4], І. Кушнір [5], О. Науменко [6], І. Новікова [7], Н. Стучинська [6; 7], Н. Ушакова [8], О. Фурман [9], М. Цуркан [10] та ін. Принципи навчання як правила, яких викладач-практик дотримується у процесі викладання дисципліни здобувачам освіти, розглянемо в контексті навчання іноземних студентів – одного з напрямів освітньої діяльності більшості українських ЗВО.

Як відомо, принципи навчання зумовлюють визначення таких пріоритетних аспектів навчального процесу, як його зміст, методи і прийоми навчання. За Концепцією мовної підготовки іноземців у ЗВО України, загальнодидактичними та лінгводидактичними принципами регулюється процес навчання української мови як іноземної, яка є засобом реального спілкування під час навчання і професійної діяльності іноземних здобувачів вищої освіти [8].

Удосконалення змісту мовної освіти майбутніх лікарів-іноземців, що залишається актуальним в контексті викладання української мови як іноземної в українських медичних ЗВО, фахівці-практики (І. Кушнір, М. Цуркан) пов'язують із виявленням оптимальних загальних методичних принципів відбору навчальних матеріалів [5; 10]. Оновлення змістового складника системи навчання української мови як іноземної актуалізують такі чинники, як вимоги сучасного інфор-

маційного суспільства до завдань і результатів навчання іноземних мов, сучасні стандарти мовної освіти, умови організації навчання іноземців дисциплін мовного циклу в українських закладах вищої освіти, комунікативні потреби іноземних студентів із новим типом мислення [5, с. 104].

Погоджуємося з вищевказаними авторами, які до основних принципів навчання української мови як іноземної в медичних ЗВО відносять такі: професійної спрямованості, системності та послідовності, концентризму (концентричного навчання), зв'язку теорії з практикою, комунікативно-прагматичної спрямованості, візуалізації, креативності, ситуативно-тематичний і принцип домінувальної ролі навчальних вправ тощо.

Проаналізувавши розроблені теорією навчання іноземних мов підходи до навчальної роботи (J. Bybee, R. Ellis, A. Hippiusley I.S.P. Nation, R.L. Oxford, H-J. Schmid, G. Stump), виходячи з позицій практичної методики викладання української мови як іноземної майбутнім лікарям і з огляду на актуальність дослідження лексичного аспекту сучасного фахового дискурсу, можемо визначити методичну цінність принципу концентричного навчання словотвору як одного з ключових у процесі засвоєння професійно орієнтованої лексики з медицини.

Проблеми взаємодії словотвору та професійно орієнтованої лексики в аспекті навчання української мови як іноземної нами вже висвітлювалися раніше [11; 12]. В актуальності комплексного аналізу методичних принципів, покладених в основу організації лексичної (термінологічної) роботи на заняттях з мови в іноземній аудиторії впевнюють наші попередні напрацювання [13; 14].

Мета цієї статті – визначення сутності й обґрунтування визначальної ролі принципу концентричного навчання у процесі формування словотвірної компетентності іноземних здобува-

чів вищої освіти з метою ефективного засвоєння професійно орієнтованої лексики з медицини в межах курсу української мови як іноземної.

Для досягнення мети використано **теоретичні методи**: аналіз дидактичних і лінгводидактичних досліджень; систематизація й узагальнення визначень змісту та структури лексично-словотвірної роботи, зумовлених реалізацією принципу концентричного навчання.

Виклад основного матеріалу дослідження. З огляду на словотвірний компонент у мовному навчанні іноземних студентів медичного профілю правомірним є загальне бачення науковців, що послідовність і наступність у процесі професійного розвитку майбутнього фахівця потребують забезпечення нерозривного зв'язку між окремими етапами навчання у ЗВО, поступового концентричного розширення їхніх знань, отриманих на попередніх етапах навчання, інтеграції окремих уявлень й понять у цілісну систему знань, умінь й навичок, необхідну для здійснення професійного зростання майбутнього лікаря [4, с. 110].

Цілком підтримуємо і вважаємо за доцільне доповнити твердження дослідниці І. Кушнір: «Будь-які комунікативні наміри на мовному рівні кристалізуються через лексичні одиниці...» [5, с. 105] *та словотвірні структури*. Разом із ситуативно-тематичним ознайомленням з навчальним матеріалом концентричний (циклічний) принцип уможливорює повторення вже вивчених і засвоєння нових словотвірних явищ з метою ефективного вивчення медичної лексики.

Концентризм (циклічність) у навчанні – це такий принцип побудови курсу дисципліни, основною характеристикою якого є повторне, з різним ступенем глибини вивчення певної частини навчального матеріалу впродовж кількох етапів навчання [3, с. 149]. Після запровадження компетентнісної парадигми навчання концентричний принцип набув особливої актуальності.

Із принципом концентризму пов'язане виокремлення етапів навчання. Згідно з Концепцією мовної підготовки іноземних студентів у ЗВО України визначено початковий, поглиблений (основний) та завершальний етапи навчання [8]. Відповідно, можна говорити про три етапи мовного навчання, яким відповідають три центри навчання майбутніх лікарів-іноземців професійно орієнтованої лексики засобами словотвору:

- центр 1 – пропедевтично-мотиваційний;
- центр 2 – інформаційно-когнітивний;
- центр 3 – аналітично-моделювальний.

Як бачимо, методика навчання професійно орієнтованої лексики засобами словотвору міс-

тити три центри, які відповідають 1–3 курсам навчання іноземних студентів у медичному ЗВО. В цьому разі центри збігаються з етапами навчання, які по суті становлять більші відрізки навчального часу з більш широкими цілями, кожен із яких має свої завдання, зміст і методи роботи. Їхня тривалість визначається не термінами, а тим, чи досягнуто поставленої мети.

Таким чином забезпечується концентризм у репрезентації та розміщенні лексичного і словотвірного матеріалу.

Концентр розуміємо як відрізок навчального процесу, впродовж якого здобувачі освіти повинні оволодіти окресленим комплексом словотвірних структур і професійно орієнтованих лексичних одиниць. Концентричне розміщення матеріалу реалізується в навчальному процесі в умовах поповнення відомого, вже вивченого й засвоєного матеріалу новим, невідомим. Такий підхід дозволяє йти в навчанні від легкого до більш складного, від відомого, що вже знайшло практичне застосування, до невідомого. Від концентричного розміщення навчального матеріалу відрізняється лінійне, за якого кожний розділ навчального курсу вивчається з тим ступенем докладності та глибини, яких потребують завдання викладання, без повернення до нього на подальших освітніх рівнях.

Концентрична репрезентація мовних одиниць дає змогу ще на початковому етапі навчання на простому матеріалі відшліфувати у студентів-іноземців лексичні та словотвірні навички, розвинути їх й активізувати. Потому в міру ускладнення мовленнєвих завдань і ситуацій мовний матеріал поповнюється й розширюється.

Принцип концентричного розміщення навчального матеріалу пов'язаний з повторенням словотвору після завершення того чи іншого центра навчання, що ґрунтується на об'єктивних законах засвоєння мовних знань інофонами: сутність складних понять і законів засвоюється ними зазвичай не відразу повною мірою. При цьому важливим є те, що принцип концентричності характеризує рух не по колу, а вгору по спіралі, коли з кожним центром поглиблюється уявлення здобувачів освіти про мовне явище, що вивчається. Під час засвоєння складних понять буває необхідним повернення до вже відомого, але на новій основі, з урахуванням зростаючих пізнавальних можливостей здобувачів освіти. З багатьма лексичними і словотвірними явищами студенти-іноземці зустрічаються кілька разів у процесі засвоєння професійно орієнтованої лексики з медицини. Так, початковий етап

навчання української мови як іноземної характеризується накопиченням відомостей і мовних фактів. *Пропедевтично-мотиваційний концентр* передбачає ознайомлення студентів з основними засадами морфеміки – вченням про будову слова. Поняття афікса як складника слова асоціюється у студентів з елементами, на які можна «розібрати» слово у процесі морфемного аналізу (*знезараж-енн-я*). Важливим аспектом викладання на цьому етапі є створення умов для мотивації подальшої словотвірної роботи студентів з метою навчитися «збирати» слова з вже відомих елементів – словотвірних афіксів – в результаті дериваційного аналізу, про що йтиметься в наступному *інформаційно-когнітивному концентрі* (*зне+зараженн-я*). Одночасно студенти знайомляться зі словотвірними моделями, опановуючи механізми термінотворення. Навчання набуває все більш систематичного характеру. На завершальному *аналітично-моделювальному рівні* мовної освіти навчання має характер серйозних теоретичних і практичних узагальнень і передбачає словотворчу роботу, спрямовану на засвоєння студентами медичної термінології шляхом моделювання слів за схемами словотвірних типів (*знезараження, знеболення, зневоднення, знешкодження*).

Погоджуємося з думкою дослідниці М. Цуркан, що під час кожного практичного заняття слід виокремлювати мікроконцентри, що матимуть конкретну обмежену мету, реалізувати яку варто через виконання типових вправ і завдань [10, с. 197]. Результати дослідження підтверджують актуальність дотримання принципу концентризму під час складання навчальних програм, створення навчально-методичних комплексів і

розроблення системи вправ. Реалізуючи принцип концентричної організації матеріалу, слід зважати на необхідність досягнення певної завершеності мовного навчання на кожному його рівні, коли студентам-іноземцям необхідно дати окреслений масив знань.

Висновки. Дотримання принципу концентричного характеру відбору та введення лексичного та словотвірного матеріалу зумовлює: 1) доступність навчання внаслідок розміщення матеріалу із забезпеченням переходу від легшого до важчого, від уже вивченого до нового; як наслідок – 2) високу мотивованість навчання завдяки можливості студентів бути активними учасниками комунікації вже на ранніх стадіях вивчення мови; 3) відкритість, тобто можливість розширення раніше засвоєного матеріалу відповідно до змісту заняття.

На підставі власного досвіду викладання української мови як іноземної можемо стверджувати, що впровадження принципу концентризму якнайбільше відповідає концепції навчання майбутніх лікарів-іноземців професійно орієнтованої лексики засобами словотвору.

У результаті проведеного дослідження можна підкреслити важливість забезпечення цілісності в рамках одного предмета повторюваного з різною глибиною осягнення навчального матеріалу, опрацьованого здобувачами освіти раніше, що, власне, є втіленням вертикальної (внутрішньопредметної) інтеграції. Поступове ефективне оволодіння мовними знаннями та взаємозв'язками щодо об'єкту вивчення, а відтак – посилення інтересу до нього провадиться через концентричне навчання та профілізацію вищої освіти.

Список літератури:

1. Богиня Л. Профілізація викладання української мови як іноземної у медичних ЗВО України. *Лінгвоекологія: мова медицини*: зб. наук. праць за матеріалами конф. з міжнар. участю, 22–23 лютого 2023 р. Львів, 2023. С. 298–303.
2. Голуб І. Нові навчальні програми з іноземних мов: європейські стандарти, нові виклики та можливості. *Іноземні мови*. 2018. Вип. 1. С. 56–60.
3. Дирда І. Принципи навчання української мови як іноземної: теоретичні проблеми. *Педагогіка вищої та середньої школи*. 2015. Вип. 46. С. 146–151.
4. Кононова М. Принципи професійного розвитку майбутніх дефектологів: теоретичний аналіз. *Витоки педагогічної майстерності*. 2018. Вип. 22. С. 109–113.
5. Кушнір І. Принципи відбору змісту навчання української мови іноземних здобувачів вищої медичної освіти. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія: Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2020. Вип. 76. С. 104–108.
6. Науменко О., Стучинська Н., Мусяк І. Роль мотивації у вивченні англійської мови за професійним спрямуванням майбутніми лікарями. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота*. 2023. Вип. 1 (52). С. 119–123.
7. Стучинська Н., Новікова І. Проектування сучасного освітнього середовища на засадах особистісно орієнтовано-го та компетентнісного підходів. *Наукові записки. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти*. Кропивницький РВВ КДПУ ім. В. Винниченка. 2016. Вип. 10. (Ч. 2). С. 142–148.

8. Ушакова Н., Алексєєнко Т. Концепція мовної підготовки іноземних здобувачів вищої медичної освіти (модель 1 – англomовна форма навчання). *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки. Наукові дослідження. Досвід. Пошуки*: зб. наук. праць. Харків, 2019. Вип. 34. С. 219–235.
9. Фурман О. Формування комунікативної компетентності студентів вищої школи на засадах наступності й перспективності. *Соціальна та життєва практика в структурі професійної підготовки: теорія і практика*: зб. наук. праць. Запоріжжя, 2018. С. 70–71.
10. Цуркан М. Основні принципи навчання української мови як іноземної в медичних закладах вищої освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Вип. 27. Т. 5. С. 193–204.
11. Мірошніченко О. Особливості взаємодії словотвору та професійно орієнтованої лексики в аспекті навчання української мови як іноземної. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Вип. 61. Том 1. С. 72–76.
12. Мірошніченко О. С. Словотвірний компонент у мовному навчанні іноземних студентів медичного профілю. *Інноваційна педагогіка*. 2021. Вип. 42. С. 84–89.
13. Литвиненко Н. П., Місник Н. В. Термін і терміносистема в контексті інноваційних технологій мовної підготовки. *Інноваційна педагогіка*. 2021. Вип. 32. С. 98–103.
14. Литвиненко Н. П., Місник Н. В. Інтерактивні форми мовного навчання в медичному закладі вищої освіти. *Педагогічні науки: теорія і практика*. 2023. № 3 (47). С. 146–154.
15. Bybee J. *Language, Usage and Cognition*. Cambridge / New York: Cambridge University Press, 2010.
16. Ellis R. *Language Teaching Research and Language Pedagogy*. Malden, MA: John Wiley and Sons. 2012. <http://dx.doi.org/10.1002/9781118271643>.
17. Hippiusley A., Stump G. *The Cambridge Handbook of Morphology*. Cambridge University Press, 2016.
18. Nation I.S.P. *Vocabulary / Practical English Language Teaching / D. Nunan ed.* N.Y., 2003. P. 129–152.
19. Oxford R. L. *Language Learning Strategies: What Every Teacher Should Know*. Boston, 1990.
20. Schmid H.-J. *English Morphology and Word-formation. An Introduction*. Berlin: Schmidt, 2011.

References:

1. Bohynia, L. (2023). Profilizatsiia vykladannia ukrainskoi movy yak inozemnoi u medychnykh ZVO Ukrainy [Profiling the teaching of the Ukrainian language as a foreign language in medical higher education institutions of Ukraine]. *Proceedings of the Linguistic ecology: the language of medicine: the All-Ukrainian scientific-practical conference with international participation (Ukraine, Lviv, February 22–23 2023)*, Lviv, pp. 298–303. [in Ukrainian]
2. Holub, I. (2018). Novi navchalni programy z inozemnykh mov: yevropeiski standarty, novi vyklyky ta mozhlyvosti [New foreign language curricula: European standards, new challenges and opportunities]. *Inozemni movy*. Vol. 1, pp. 56–60. [in Ukrainian]
3. Dyrda, I. (2019). Pryntsypy navchannia ukrainskoi movy yak inozemnoi: teoretychni problemy [Principles of learning the Ukrainian language as a foreign language: theoretical problems.]. *Pedahohika vyshchoi ta serednoi shkoly*. Vol. 46, pp. 146–151. [in Ukrainian]
4. Kononova, M. (2018). Pryntsypy profesiinoho rozvytku maibutnikh defektolohiv: teoretychnyi analiz [Principles of professional development of future defectologists: theoretical analysis]. *Vytoky pedahohichnoi maisternosti*. Vol. 22, pp. 109–113. [in Ukrainian]
5. Kushnir, I. (2020). Pryntsypy vidboru zmistu navchannia ukrainskoi movy inozemnykh zdobuvachiv vyshchoi medychnoi osvity [Principles of selecting the content of Ukrainian language training for foreign students of higher medical education]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. Drahomanova. Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy*. Vol. 76, s. 5, pp. 104–108. [in Ukrainian]
6. Naumenko, O., Stuchynska, N., Musiienko, I. (2023). Rol motyvatsii u vyvchenni anhliiskoi movy za profesiinym spriamuvanniam maibutnimi likariamy [The role of motivation in the study of the English language for professional direction by future doctors]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. S.: Pedahohika. Sotsialna robota*. Vol. 1 (52), pp. 119–123. [in Ukrainian]
7. Stuchynska, N., Novikova, I. (2016). Proektuvannia suchasnogo osvitnoho seredovyshcha na zasadakh osobystisno oriientovanoho ta kompetentnisnogo pidkhodiv [The design of modern educational environment on the basis of personality-oriented and competency-based approaches]. *Naukovi zapysky. S.: Problemy metodyky fizyko-matematychnoi i tekhnolohichnoi osvity. Kropyvnytskyi RVV KDPU im. V.Vynnychenka*. Vol. 10. (P-2), pp. 142–148. [in Ukrainian]
8. Ushakova, N., Aleksieienko, T. (2019). Kontseptsiia movnoi pidhotovky inozemnykh zdobuvachiv vyshchoi medychnoi osvity (model 1 – anhlomovna forma navchannia) [The concept of language training of foreign students of higher medical education (model 1 – English-language form of education)]. *Vykkladannia mov u vyshchykh navchalnykh zakladakh osvity na suchasnomu etapi. Mizhpredmetni zviazky. Naukovi dosligzhennia. Dosvid. Poshuky*: zb. nauk. prats. Kharkiv. Vol. 34, pp. 219–235. [in Ukrainian]
9. Furman, O. (2018). Formuvannia komunikativnoi kompetentnosti studentiv vyshchoi shkoly na zasadakh nastupnosti y perspektyvnosti [Formation of communicative competence of higher school students on the basis of continuity and perspective]. *Sotsialna ta zhyttieva praktyka v strukturі profesiinoi pidhotovky: teoriia i praktyka*: zb. nauk. prats, Zaporizhzhia, pp. 70–71. [in Ukrainian]
10. Tsurkan, M. (2020). Osnovni pryntsypy navchannia ukrainskoi movy yak inozemnoi v medychnykh zakladakh vyshchoi osvity [The main principles of teaching the Ukrainian language as a foreign language in]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*. Vol. 27, pp. 193–204. [in Ukrainian]

11. Miroshnichenko, O. (2023). Osoblyvosti vzaiemodii slovotvoru ta profesiino oriientovanoi leksyky v aspekti navchannia ukraïnskoi movy yak inozemnoi [Peculiarities of the interaction of word formation and professionally oriented vocabulary in the aspect of learning the Ukrainian language as a foreign language]. *Innovatsiina pedahohika*. Vol. 61, pp. 72–76. [in Ukrainian]
12. Miroshnichenko, O. (2021). Slvotvirnyi komponent u movnomu navchanni inozemnykh studentiv medychnoho profilu [The word-forming component in language training of foreign medical students]. *Innovatsiina pedahohika*. Vol. 42, pp. 84–89. [in Ukrainian]
13. Lytvynenko, N. Misnyk, N. (2021). Termin i terminosystema v konteksti innovatsiinykh tekhnolohii movnoi pidhotovky [Term and term system in context of innovative technologies of language training]. *Innovatsiina pedahohika*. Vol. 32, pp. 98–103. [in Ukrainian]
14. Lytvynenko, N. Misnyk, N. (2023). Interaktyvni formy movnogo navchannia v medychnomu zakladi vyshchoi osvity [Interactive forms of language learning in medical institutions of higher education]. *Pedahohichni nauky: teoriia i praktyka*, no. 3 (47), pp. 146–154. [in Ukrainian]
15. Bybee, J. (2010). *Language, Usage and Cognition*. Cambridge / New York: Cambridge University Press.
16. Ellis, R. (2012). *Language Teaching Research and Language Pedagogy*. Malden, MA: John Wiley and Sons. <http://dx.doi.org/10.1002/9781118271643>.
17. Hippiusley, A., Stump, G. (2016). *The Cambridge Handbook of Morphology*. Cambridge University Press.
18. Nation, I.S.P. (2003). *Vocabulary / Practical English Language Teaching / D. Nunan ed.* N.Y. P. 129–152.
19. Oxford, R. L. (1990). *Language Learning Strategies: What Every Teacher Should Know*. Boston.
20. Schmid, H-J. (2011). *English Morphology and Word-formation. An Introduction*. Berlin: Schmidt.